

22. 6. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obecný soud ignoroval záměr účastníků řízení vyřešit spor smírně

Ústavní soud svým nálezením III. ÚS 406/22 ze dne 26. 4. 2022 zrušil usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2021, č. j. 33 Cdo 2307/2021-107 a rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 3. 2021, č. j. 18 Co 51/2021-74 pro porušení práva stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“). Krajský soud totiž ignoroval záměr účastníků řízení vyřešit spor smírně. Tento článek si klade za cíl přiblížit okolnosti případu a představit argumentaci Ústavního soudu.

Rozsudkem pro uznání Okresního soudu v Karlových Varech byla stěžovateli (resp. žalovanému) uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 160.993,26 Kč s příslušenstvím. Krajský soud v Plzni „dále jen „*krajský soud*“) jako soud odvolací rozsudek potvrdil. V průběhu odvolacího řízení však stěžovatel vůči soudu učinil podání označené jako žádost o schválení soudního smíru. Prostřednictvím něj soudu sdělil, že "účastníci řízení se po vzájemné domluvě dohodli na podmínkách smírného řešení sporu, který je předmětem nadepsaného řízení, a proto shodně navrhuji, aby soud prvního stupně schválil smír tohoto znění." Toto podání bylo učiněno elektronicky, prostřednictvím zprávy elektronické pošty, která byla opatřena digitálním podpisem stěžovatelova právního zástupce. Identickou žádost podala také osobně prostřednictvím podatelny okresního soudu o den později žalobkyně řízení. Její podání, opatřené podpisem právní zástupkyně, ovšem původně nebylo založeno do spisu. Stalo se tak až později, z iniciativy stěžovatele. Krajský soud se však navrženým smírem nijak nezabýval.

Stěžovatel proto podal proti rozsudku krajského soudu dovolání, ve kterém soudu vytkl, že nevezal v potaz návrhy účastníků na schválení smíru, které mu byly předloženy v průběhu odvolacího řízení a že ačkoliv se podání žalobkyně obsahující návrh na uzavření smíru ztratilo, ve spise se nacházelo jeho podání, ze kterého bylo zřejmé, že se účastníci dohodli na smírném řešení sporu.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že výtka týkající se nezohlednění navrhovaného smíru není způsobilá založit přípustnost dovolání a dovolání odmítl jako nepřipustné.

Posouzení ústavní stížnosti Ústavním soudem

Ústavní soud uvedl, že mezi účastníky řízení byla dána shoda směřující ke smírnému vyřešení jejich sporu a že jejich podání, která smír navrhovala, splňovala všechny obsahové i formální náležitosti. Dodal, že na tomto závěru nemůže nic změnit ani zmíněná okolnost, že procesní úkon žalobkyně byl do spisu zařazen z iniciativy stěžovatele až dodatečně, dokonce až v době po vydání ústavní stížnosti.

Ústavní soud v tomto ohledu připomněl své předchozí závěry, **že nedostatky v organizaci a činnosti soudní moci (v tomto případě přehlédnutí procesně relevantní listiny), ke kterým při množství projednávaných věcí občas logicky dochází, nemohou jít k tíži těch, kteří se na soud obracejí jako na ochránce svých základních práv a svobod** (srov. např. náleží sp. zn. IV. ÚS 204/16 ze dne 17. 1. 2017). To platí i v souvislosti s pohybem písemností uvnitř soudu, který musí být organizován tak, aby nedošlo k újmě účastníků při uplatnění jejich práv (srov. např. náleží sp. zn.

IV. ÚS 518/10 ze dne 23. 11. 2010).

Ústavní soud tak dospěl k závěru, že měl krajský soud v řízení postupovat podle ustanovení § 99 o. s. ř., které platí i pro odvolací soud. Měl posoudit, zda jsou splněny podmínky pro schválení smíru v podobě navrhované účastníky řízení, tj. měl zkoumat, připouští-li uzavření smíru povaha věci, resp. zdali je schválení smíru v souladu s právními předpisy. **Pokud by tyto podmínky byly dány, měl soud v dané věci rozhodnout usnesením o schválení smíru**, a to při současné změně rozsudku okresního soudu dle ustanovení § 220 odst. 2 o. s. ř.

Tím, že takto krajský soud nepostupoval, jednal nejenom ve zjevném rozporu se zákonným požadavkem usilovat o smír mezi účastníky, ale ignorováním procesních úkonů účastníků řízení, kterými projevili vůli disponovat s předmětem řízení, se dopustil též ústavně nepřipustné svévole, v jejímž důsledku bylo vydáno rozhodnutí, které je fakticky zatíženo ústavně kvalifikovanou vadou v podobě nepřezkoumatelnosti.

Ústavní soud navíc podotkl, že procesní úkony účastníků řízení, na něž krajský soud nereagoval, byly způsobilé ovlivnit výsledné rozhodování. Pokud by totiž došlo ke schválení smíru, stěžovatel by žalobkyni zaplatil toliko 150.000 Kč s tím, že žádnému z účastníků řízení by nebyla přiznána náhrada nákladů řízení. Výsledek řízení, jehož bylo dosaženo při nezohlednění návrhů na uzavření smíru, je tudíž pro stěžovatele méně příznivý.

Na základě výše uvedeného proto Ústavní soud uzavřel, že Nejvyšší soud i krajský soud svými rozhodnutími porušily základní právo stěžovatele na přístup k soudu zaručené čl. 36 odst. 1 LZPS. Jejich rozhodnutí zrušil a vytvořil tím procesní situaci, kdy se věc vrací do stádia odvolacího řízení, v němž bude krajský soud rozhodovat znovu, vázán právním názorem obsaženým v tomto nálezu.

Závěr Ústavního soudu

V případě, že krajský soud nepostupoval podle ustanovení § 99 o. s. ř. a nezohlednil vůli účastníků řízení uzavřít smír, jednal nejenom ve zjevném rozporu se zákonným požadavkem usilovat o smír mezi účastníky, ale ignorováním procesních úkonů účastníků řízení, jimiž byla projevována dispozice s předmětem řízení, se dopustil též ústavně nepřipustné svévole, v jejímž důsledku bylo vydáno rozhodnutí, jež je fakticky zatíženo ústavně kvalifikovanou vadou v podobě nepřezkoumatelnosti.

Ústavní soud v této souvislosti připomíná také tradiční soudcovský bonmot, dle kterého je i ten nejhorší smír lepší než dokonalý rozsudek.

Mgr. Kateřina Kolářová Justová

Valíček & Valíčková
advokátní kancelář, s.r.o.

[Valíček & Valíčková, advokátní kancelář](#)

Kanceláře **Brno**: Nám. Svobody 18, Brno
Kancelář **Praha**: The Flow Building, Václavské nám. 47, Praha
Kancelář **Vyškov**: Dukelská 12, Vyškov
Kancelář **Ivančice**: Petra Bezruče 2, Ivančice

Tel.: 770 685 603

email: info@brno-advokatnikancelar.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)